

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ★ ΑΝΑΙΡΕΣΕΙΣ

3-4-5 ΙΟΥΝΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ | ΑΘΗΝΑ

ΔΕ ΘΑ ΓΙΝΟΥΜΕ Η ΧΑΜΕΝΗ ΓΕΝΙΑ

ΝΕΟΙ ΑΓΩΝΙΖΟΜΑΣΤΕ! ΝΕΟΙ ΘΑ ΝΙΚΗΣΟΥΜΕ!

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η “πράσινη οικονομία” και τα πράσινα άλογα...

Βρισκόμαστε σε μια περίοδο που οι ενεργειακές ανάγκες σε παγκόσμια κλίμακα διαρκώς αυξάνονται. Ταυτόχρονα οι υπό εξάντληση φυσικοί πόροι, που αδυνατούν να καλύψουν την αυξανόμενη ενεργειακή ζήτηση, σε συνδυασμό με το βάθεμα της οικολογικής κρίσης, φέρνουν εμφατικά στο προσκήνιο τη λεγόμενη “πράσινη διέξοδο”. Η πράσινη οικονομία εμφανίζεται σήμερα από τις κυρίαρχες δυνάμεις ως η λύση, προάγοντας ένα μοντέλο που, σύμφωνα με τους υποστηρικτές του, θα ενσωματώνει τις βασικές αρχές της καπιταλιστικής οικονομίας και της ελευθερίας της αγοράς και παράλληλα θα στηρίζεται στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της περιβαλλοντικής καταστροφής, στην καλύτερη διαχείριση της ενέργειας και στην ευρεία διάδοση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Στην πραγματικότητα ο ίδιος ο καπιταλισμός, διανύοντας την πιο βαθιά κρίση του, αναγνωρίζει την αξία του φυσικού κεφαλαίου (όπου φυσικό κεφάλαιο ορίζεται το σύνολο των φυσικών πόρων, των οικοσυστημάτων και των φυσικών διεργασιών) και μέσα από την εκμετάλλευσή του ανοίγει νέα πεδία κερδοφορίας. Οι νέες επενδύσεις στην πράσινη επιχειρηματικότητα προβάλλονται σαν πεδία οικονομικής ανάκαμψης και ευαγγελίζονται νέες πράσινες θέσεις εργασίας, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην στροφή της ενεργειακής πολιτικής μακριά από τα ορυκτά καύσιμα και τις συμβατικές πηγές ενέργειας και σε καινοτομίες που θα απελευθερώσουν σε μη περιβαλλοντοκτόνα κατεύθυνση την παραγωγή ενέργειας.

Τα παραπάνω μπορούν να κωδικοποιήσουν τη βιώσιμη ή αειφόρο ανάπτυξη, που ορίζεται ως η

ανάπτυξη που γίνεται με τρόπο κατά τον οποίο οι ανάγκες του παρόντος ικανοποιούνται χωρίς να διακυβεύεται η δυνατότητα ικανοποίησης τους στο μέλλον. Η διατύπωση του όρου γίνεται για πρώτη φορά από την Gro Harlem Brundtland, πρώην πρωθυπουργό της Νορβηγίας το 1987 και έρχεται να σηματοδοτήσει την απαρχή για την συγκρότηση ενός ιδεολογήματος για την ανάπτυξη, που θα δεσπόζει για τις επόμενες δεκαετίες ως βασικό θεωρητικό σπλοσάσιο της Ε.Ε.. Σε αυτά τα πλαίσια συγκροτήθηκε η οδηγία που κωδικοποιημένα είναι γνωστή ως «Πολιτική 20-20-20», σύμφωνα με την οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση δεσμεύεται ότι το 2020 θα έχει μειώσει κατά 20% τις εκπομπές αερίου του θερμοκηπίου, θα έχει βελτιώσει την ενεργειακή αποδοτικότητα κατά 20% και θα έχει αυξήσει τη συμμετοχή των ΑΠΕ στο 20% της συνολικής παραγόμενης ενέργειας. Σε ανάλογη κατεύθυνση βγήκε και το πρωτόκολλο του Κιότο, από το οποίο η Κοπεγχάγη φιλοδοξούσε το 2009 να πάρει την σκυτάλη με μια νέα συνθήκη και μια Σύνοδο-φιάσκο και πρόσφατα το Παρίσι, με την 21η διάσκεψη του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή.

...η “πράσινη” σύνοδος στο Παρίσι...

«Ήταν μια ευχάριστη έκπληξη το γεγονός ότι μετά την απογοητευτική Σύνοδο της Κοπεγχάγης οι 195 χώρες κατέληξαν σε μια τόσο φιλόδοξη συμφωνία που κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί», δήλωσε ο Τζιμ Γιογκ Κιμ, πρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας, μετά την ολοκλήρωση της Συνόδου Κορυφής για το Κλίμα «COP21» στο Παρίσι. Κορυφαία ειδησεογραφικά πρακτορεία, όπως το Reuters, έσπευδαν επίσης να την χαρακτηρίσουν ως μια “νέα φιλόδοξη συμφωνία για το κλίμα, μια εντυπωσιακή –για τα έως τώρα δεδομένα– νέα συμφωνία, που θέτει φιλόδοξους στόχους πέρα από το αναμενόμενο”.

Η Σύνοδος πραγματοποιήθηκε με τη Γαλλία να έχει κηρυχθεί σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, γεγονός που οδήγησε σε απαγόρευση των διαδηλώσεων καθ’ όλη τη διάρκεια της διάσκεψης, όχι μόνο στο Παρίσι αλλά και στην τελευταία μικρή γαλλική πόλη. Λίγες μέρες πριν, η Βρετανική Μετεωρολογική Υπηρεσία (Met Office) ανακοίνωσε πως η μέση θερμοκρασία της Γης έχει ήδη αυξηθεί κατά έναν βαθμό Κελσίου, σε σχέση με τα επίπεδα της προβιομηχανικής εποχής, ενώ οι επιστήμονες που μελετούν την κλιματική αλλαγή και ο ΟΗΕ έχουν θέσει ως όριο την αύξηση της θερμοκρασίας της Γης κατά 2 βαθμούς Κελσίου, θεωρώντας πως μεγαλύτερη άνοδος μπορεί να επιφέρει ανεξέλεγκτες καταστροφές. Σε αυτά έρχονται να προστεθούν τα αποτελέσματα έρευνας της βρετανικής μη κυβερνητικής οργάνωσης Oxfam για το κοινωνικό υπόβαθρο της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με τα οποία: “το πλουσιότερο 10% του παγκόσμιου πληθυσμού έχει κατά μέσο όρο 11 φορές μεγαλύτερο

οικολογικό αποτύπωμα (η κατανάλωση ενεργειακών και άλλων φυσικών πόρων) από το φτωχότερο μισό του πληθυσμού και 60 φορές περισσότερο από το φτωχότερο 10%. Όσο για την κορυφή της πυραμίδας του πλούτου, το πλουσιότερο 1% καταναλώνει και εκπέμπει 30 φορές περισσότερο από όσους ανήκουν στο φτωχότερο μισό του παγκόσμιου πληθυσμού (ο μέσος όρος αυτού είναι 1,57 τόνοι CO2 τον χρόνο) και 175 φορές περισσότερο από τους φτωχούς, που βρίσκονται στον εισοδηματικό πυθμένα του 10%”. Η μεγάλη αντίφαση είναι πως το φτωχότερο τμήμα της ανθρωπότητας, το οποίο ευθύνεται πολύ λιγότερο για το φαινόμενο του θερμοκηπίου, είναι ακριβώς εκείνο που ζει σε χώρες που πλήττονται ιδιαίτερα από την απορρύθμιση του κλίματος και τα ακραία καιρικά φαινόμενα [1].

Τα στοιχεία αυτά είναι αρκετά για να αποδείξουν ότι η επίτευξη μιας επίπλαστης συμφωνίας μεταξύ κρατών μάλλον δε λείει και πολλά για το μέλλον του πλανήτη. Το πιο πειστικό ωστόσο επιχείρημα για το πόσο “επιτυχημένη” ήταν η σύνοδος αυτή αποτελεί ίσως η Βρετανία, η οποία από την ημέρα υπογραφής της συμφωνίας του Παρισιού, στις 12 Δεκεμβρίου, ως σήμερα, πρόλαβε να νομοθετήσει την επέκταση των εξορύξεων σχιστολιθικού αερίου ακόμη και κάτω από εθνικούς δρυμούς (το σχιστολιθικό αέριο είναι ιδιαίτερα ρυπογόνο και πρέπει να εγκαταλειφθεί εντελώς αν πρόκειται να συγκρατηθεί η άνοδος της θερμοκρασίας), και τη δραστική μείωση των επιδοτήσεων προς την ηλιακή και την αιολική ενέργεια. Η βρετανική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι παρ’ όλα αυτά θα υλοποιήσει τις δεσμεύσεις του Παρισιού, κάτι που αποκαλύπτει τη μεγάλη αδυναμία μιας συμφωνίας με την οποία οι ηγέτες εύχονται να περιοριστεί η άνοδος της θερμοκρασίας

στον 1,5 βαθμό Κελσίου, αλλά υποβάλλουν δεσμεύσεις που θα την ανεβάσουν κατά 3,5 βαθμούς! Επιπλέον, το στοιχειώδες αίτημα για αναγνώριση του δικαιώματος μεταγκατάστασης των περιβαλλοντικών προσφύγων είχε ήδη αφαιρεθεί από το προσχέδιο του κειμένου που τέθηκε προς διαπραγμάτευση στο Παρίσι, κατόπιν επιμονής χωρών όπως η Αυστραλία.

Μια επιπλέον δόση «εμπορίου ρύπων», μαζί με κάποιες συμπληρωματικές εθελοντικές δεσμεύσεις για περικοπές εκπομπών και κάποιες ξαναζεσταμένες υποσχέσεις ισχνής χρηματοδότησης απ' αυτές που δεν υλοποιούνται ποτέ, δεν αρκούν για να αντιμετωπίσουν την υπ' αριθμόν ένα απειλή για τη σταθερότητα των συστημάτων στα οποία βασίζεται κάθε ζωή. Μετά το Παρίσι, η νέα στρατηγική όσων ωφελούνται από το «ψήσιμο» του πλανήτη μπορεί να συνοψιστεί στα εξής: παραδοχή στα λόγια των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή, χρηματοδότηση δράσεων που λειτουργούν ως «πράσινο ξέπλυμα» και επί της ουσίας περαιτέρω υπονόμηση της δυνατότητας των κρατών να νομοθετούν προς όφελος του περιβάλλοντος ή της δημόσιας υγείας.

...και μερικά κρίσιμα συμπεράσματα.

Από όλα τα παραπάνω λοιπόν προκύπτει το ερώτημα: μπορεί η πράσινη οικονομία να είναι η λύση στο οικολογικό πρόβλημα; Ή για να διατυπώσουμε την ερώτηση καλύτερα, μπορεί να λυθεί το οικολογικό πρόβλημα σε αυτό το καπιταλιστικό σύστημα, όπου συνεχώς εντείνεται ο κοινωνικός αποκλεισμός και η εκμετάλλευση;

Ενώ για αιώνες ολόκληρους η λεηλασία της φύσης γινόταν στο όνομα του κέρδους, σήμερα είναι η ίδια η περιβαλλοντική καταστροφή που χρησιμοποιείται από τις κυρίαρχες δυνάμεις σαν μία νέα πηγή κερδοφορίας. Καμία οικονομία και κανένας καπιταλισμός δεν μπορεί να βαφτεί πράσινος όσο διαιωνίζονται οι σχέσεις εκμετάλλευσης και απόσπασης υπεραξίας. Η γιγάντωση της ενεργειακής παραγωγής και η ακόρεστη ανάπτυξη είναι αυτά που οδήγησαν την αντίθεση φύσης – ανθρώπου να έχει φέρει τον πλανήτη στα όρια της επιβίωσης. Τα καθολικά οικολογικά προβλήματα όπως το φαινόμενο του θερμοκηπίου, ελάχιστα αντιμετωπίζονται από τις όποιες μεταρρυθμίσεις, δεσμεύσεις και απαγορεύσεις στο βαθμό που η αιτία τους είναι το καθεαυτό βιομηχανικό σύστημα, το κυρίαρχο ενεργειακό μοντέλο, η οικονομία της αγοράς. Η πράσινη οικονομία αποτελεί ακόμα μία προσπάθεια για "ορθολογικοποίηση" και εμπορευματοποίηση των ρυθμών καταστροφής της φύσης [2].

Στον αντίποδα αυτών, οφέλη όπως αυτά των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας είναι δύσκολο να αντικρουστούν ή να αντισταθμιστούν. Επίσης, δύσκολα θα μπορούσε κανείς να ταχθεί ενάντια σε ένα νέο μοντέλο αυτοκινήτου που το κατάλοιπο καύσης του θα είναι μόνο καθαρό νερό. Με μια πιο κριτική και σφαιρική προσέγγιση ωστόσο, γίνεται αντιληπτό ότι το ζήτημα δεν είναι μόνο το πώς και πόση ενέργεια παράγεται, αλλά και το αν αυτή θα είναι υπέρ των κοινωνικών αναγκών ή θα εξυπηρετεί τα συμφέροντα μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων. Ή πολύ περισσότερο, αν τα οφέλη από τις τεχνολογικές εξελίξεις του εικοστού πρώτου αιώνα και την ανάπτυξη των πράσινων τεχνολογιών θα χρησιμοποιηθούν προς όφελος της κοινωνικής πλειοψηφίας και του περιβάλλοντος ή σε ένα νέο γύρο εκμετάλλευσης αυτών.

Η καθολικά δραματική κατάσταση που βιώνει σήμερα ο κόσμος δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με καμία πράσινη ανάπτυξη, αλλά μόνο με συνολικές αλλαγές και κατακτήσεις για το κοινωνικό, φυσικό, πολιτικό και πολιτιστικό περιβάλλον. Τα λόγια του Ε. Μπιτσάκη αρκετά χρόνια πριν επικαιροποιούνται στις μέρες μας όσο ποτέ : «Για πρώτη φορά στην ιστορία του ο άνθρωπος οφείλει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της καταστροφής του ανόργανου σώματός του. Οφείλει να αναζητήσει και να βρει λύσεις για μια νέα ισορροπία, σε ένα ανώτερο τεχνολογικό επίπεδο, ανάμεσα σε αυτόν και τη φύση. Αναγκαίος όρος για τη νέα αυτή ισορροπία είναι παύσει η παραγωγή να ισορροπεί το κέρδος και να τεθεί στην υπηρεσία της ανθρώπινης κοινότητας. Στις νέες αυτές σχέσεις ανάμεσα στον άνθρωπο και τη φύση θα χρειαστεί μια νέα κλίμακα αναγκών και αξιών. Οι ανάγκες και οι αξίες που εκφράζουν τη ματαιοδοξία και τη διαστροφή των κυρίαρχων τάξεων θα ατροφήσουν. Το πραγματικό, το απλό και το όμορφο θα αποτελέσουν στοιχείο μιας νέας αντίληψης για τη ζωή» [3].

Πηγές:

1. Ελαφρός Γιάννης, "Οι ρύποι προέρχονται κυρίως από το 10% του παγκόσμιου πληθυσμού", διαθέσιμο στο σύνδεσμο: <http://www.kathimerini.gr/842004/article/epikairothta/perivallon/>
2. Τριανταφυλλοπούλου Ελένη, "Πράσινη οικονομία, περιβάλλον και ανάπτυξη", διαθέσιμο στο σύνδεσμο: <https://ilesxi.wordpress.com/2011/04/17/>
3. Μπιτσάκης Ευτύχης (1974), "Η φύση στη διαλεκτική φιλοσοφία", Αθήνα :Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή.

Η μεταλλουργία του χρυσού στην καπιταλιστική κρίση

Το χρυσοθηρικό ντελίριο που έχει ξεσπάσει διεθνώς τα τελευταία χρόνια, γίνεται από την πλευρά του κεφαλαίου κατανοητό, αν αναλογιστούμε ότι τον Σεπτέμβριο του 2011, η τιμή του χρυσού στις χρηματιστηριακές αγορές έφτασε σε ιστορικό υψηλό, τα 1.900 δολάρια η ουγγιά, το 2012 η μέση τιμή ήταν 1.600 ενώ στην αρχή του Έβ τριμήνου του 2016 φτάνει περίπου τα 1200 δολάρια. Για τις συγκρίσεις, η μέση τιμή την περίοδο 1980-2005 ήταν 400 δολάρια η ουγγιά. Η αναξιοπιστία του χρηματοπιστωτικού συστήματος εν καιρώ κρίσης λοιπόν οδήγησε στην αναθέρμανση των επενδύσεων στον «σταθερό» χρυσό, που με τη σειρά της πυροδότησε νέα χρηματιστηριακά παιχνίδια, με αποτέλεσμα σήμερα να καθίσταται προσοδοφόρα για τις εταιρείες η εκμετάλλευση κοιτάσματος, ακόμα και σε «τρίμματα».

Η μεταλλουργία χρυσού υπήρξε βέβαια ανέκαθεν από τους πλέον αδηφάγους τομείς ως προς τους φυσικούς πόρους που καταναλώνει, αλλά και από τους πλέον αδίστακτους στον τρόπο που επιβάλλεται στις τοπικές κοινωνίες. Οι εξορυκτικές βιομηχανίες αλώνουν τον πλανήτη, αλλάζοντας κυριολεκτικά το χάρτη των περιοχών όπου δραστηριοποιούνται με την μεγάλης κλίμακας επέμβασή τους σε τεράστιες εκτάσεις γης. Προηγουμένως είχαν εδραιώσει τοπικά την κυριαρχία τους εκπορίζοντας ολόκληρους οικισμούς με τη χρήση ωμής βίας, πολλές φορές πραγματικά δολοφονικής.

Το κράτη που φιλοξενούν τις εκάστοτε «επενδύσεις» είναι ως επί το πλείστον πολύ πρόθυμα να συνδράμουν σε αυτό, άλλοτε με τη νομική κάλυψη που παρέχουν στις εγκληματικές εταιρείες, άλλοτε πιο ενεργά με την αστυνομία ή το στρατό τους. Αν παρ' όλα αυτά χρειαστεί κάτι πιο δραστικό, υπάρχουν και ιδιωτικοί στρατοί ή παραστρατιωτικοί που αναλαμβάνουν δράση. Έτσι τοπία μοναδικής φυσικής ομορφιάς και οικολογικής αξίας, δάση, ποτάμια, ολόκληρα βουνά, εξαφανίζονται, ενώ οι κοινότητες των ντόπιων ξεκληρίζονται και εξαναγκάζονται να μεταφερθούν σε νέους οικισμούς. Η κοινωνική οργάνωση διαλύεται και οι κάτοικοι καταλήγουν φθινό αναλώσιμο εργατικό δυναμικό, σκλάβοι της εταιρείας, για όσο διαρκεί η εκμετάλλευση της γης. Έπειτα από την ολοκλήρωση του κύκλου των εργασιών, συνήθως 20-25 χρόνια μετά, το μόνο που έχει απομείνει είναι ερήμωση και καταστροφή.

Αν αυτό το σκηνικό ήταν γνώριμο στη Λατ. Αμερική και την Αφρική και τώρα απλώς εντείνεται, πλέον και νέα παρθένα εδάφη, όπως οι αχανείς στέπες της Μογγολίας, μπαίνουν στο στόχαστρο των μεταλλευτικών εταιρειών. Και τελικά, ούτε η Ευρώπη, που μέχρι σήμερα δεν επέτρεψε στο έδαφός της αυτού του είδους τη λεηλασία σε μεγάλη έκταση, δεν είναι πια διατεθειμένη μέσα στην οικονομική δίληψη που τη στροβιλίζει, να αντισταθεί στον πυρετό του χρυσού. Έτσι, η εξορυκτική βιομηχανία αγγίζει πια ένα νέο σύνορο, που μέχρι στιγμής, η κατάκτηση βασικών ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων

«προφύλασσε» στοιχειωδώς, διευρύνοντας τη λεηλασία προς την περιφέρεια.

Προφανώς, η Ευρώπη έχει επίσης γνωρίσει καλά τη σημασία της ανάπτυξης, γι' αυτό εξάλλου έχουν αναπτυχθεί και σημαντικά κινήματα αντίστασης απέναντι στην εκβιομηχάνιση απέναντι στα πυρηνικά ή πιο πρόσφατα απέναντι στα τρένα μεγάλης ταχύτητας. Μην ξεχνάμε πως το 1986 η σοβιετική εκδοχή της ανάπτυξης οδήγησε στον πυρηνικό εφιάλτη του Τσέρνομπιλ, ενώ το λεγόμενο δεύτερο Τσέρνομπιλ της Ευρώπης, με τη διαρροή κυανίου στη Μπιάια Μάρε της Ρουμανίας, έδωσε ένα μόνο δείγμα των επιπτώσεων της μεταλλουργίας χρυσού, ακόμα και μικρής κλίμακας, τη στιγμή μάλιστα που η Ευρώπη δε διαθέτει τις αχανείς εκτάσεις της Αφρικής ή της Λατ. Αμερικής, όπου το πρόβλημα θα μπορούσε να «κρυφτεί». Και ίσως τελικά το τίμημα της ανάπτυξης που ο «δυτικός» έχει πληρώσει πιο ακριβά, να είναι ακριβώς η πλήρης αποξένωσή του από το φυσικό περιβάλλον και η αφομοίωσή του σε μια ζωή που η φύση αποτελεί στην καλύτερη περίπτωση μια απόδραση, ένα ωραίο τοπίο που παρεμβάλλεται στις διαδρομές του και με κανέναν τρόπο δεν έχει οργανική σχέση μαζί της.

Παρ' όλα αυτά, την ίδια στιγμή, στον ευρωπαϊκό χώρο, η πτυχή του κοινωνικού συμβολαίου που συνδέεται με την ρητορική της "προστασίας του περιβάλλοντος"

επέβαλλε τις ελάχιστες θεσμικές περιβαλλοντικές προδιαγραφές οι οποίες φυσικά ελαστικοποιούντουσαν πάντα από το κράτος και το κεφάλαιο. Στη σύγχρονη οικονομική συνθήκη, όμως -όπως και σε κάθε κατάσταση έκτακτης ανάγκης που ορίζει το κράτος εντός κρίσης- με τις ευρωπαϊκές κοινωνίες να έχουν αλωθεί από το φόβο και την ανασφάλεια της επιβίωσης, η ρητορική της ανάπτυξης σαρώνει κάθε αντεπιχείρημα, την ίδια στιγμή που το δόγμα του στυγνού νεοφιλελευθερισμού επιχειρεί να κυριαρχήσει με αμείλικτο τρόπο και σε μαζική κλίμακα, αντίστοιχη της περιφέρειας, στο έδαφος της γηραιάς ηπείρου.

Τώρα, τα ευρωπαϊκά κράτη, ιδίως τα χειμαζόμενα από την οικονομική κρίση όπως η Ελλάδα, η Ρουμανία και η Ισπανία, επικαλούνται την αθηναϊκή κοινοπολιτεία που χρηματοδοτήθηκε από τα μεταλλεία αργύρου στο Λαύριο, επικαλούνται το Παγγαίο που τροφοδότησε τη δυναστεία του Φιλίππου και του Αλεξάνδρου, επικαλούνται ακόμα και τη δόξα της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας που βασίστηκε στο χρυσάφι και τον άργυρο απ' τα μεταλλεία της σημερινής Ρουμανίας και Ισπανίας αντίστοιχα, για να προωθήσουν και να νομιμοποιήσουν τη ληστρική δραστηριότητα των μεταλλευτικών εταιρειών στο έδαφός τους. Ταΐζουν τους πολίτες τους με παραμύθια ανάπτυξης, πασπαλίζοντας με χρυσόσκονη την επικείμενη καταστροφή - περιβαλλοντική και κοινωνική.

Το ιστορικό στις Σκουριές Χαλκιδικής...

Το Δεκέμβριο του 2003 η προκάτοχος εταιρία TVX Hellas (Καναδικών συμφερόντων) θα κηρύξει πτώχευση και θα αφήσει στην τύχη τους τις ροές των αποβλήτων της εξορυκτικής διαδικασίας καθώς και τους εργαζόμενους απλήρωτους και χωρίς πλέον τη δουλειά που τους είχε υποσχεθεί. Μπροστά σε αυτήν την "πραγματική κόλαση" το ελληνικό δημόσιο θα μεσολαβήσει τότε και θα αγοράσει την έκταση αυτή έναντι 11 εκ. για την πουλήσει με το ίδιο ακριβώς ποσό στην εταιρία «Ελληνικός Χρυσός» η οποία έχει συσταθεί μόλις 5 μέρες πριν, προκειμένου να αποφευχθεί η οικολογική καταστροφή αλλά και ο τοπικός αναβρασμός. Έτσι εύκολα πλέον η εταιρεία της οποίας το 95% ανήκει στην канаδική Eldorado Gold, και το υπόλοιπο 5% στην ελληνική κατασκευαστική εταιρεία ΑΚΤΩΡ, του ομίλου Μπόμπολα αποκτά τα δικαιώματα μεταλλευτικής εκμετάλλευσης και έρευνας μιας έκτασης

317.000 στρεμμάτων στο όρος Κάκκαβο καθώς και 2 προϋπάρχοντα ορυχεία.

...ο αγώνας των κατοίκων...

Οι κάτοικοι της περιοχής θα αντισταθούν με πολλούς και ποικίλους τρόπους στην λειτουργία του ορυχείου. Θα εγκαταστήσουν περίπου αγώνα και αντίστασης θα ιδρύσουν το παρατηρητήριο μεταλλευτικών δραστηριοτήτων, θα καταφύγουν στο ΣΤΕ και δεν θα είναι λίγες οι φορές που θα συγκρουστούν με τα ΜΑΤ και τους εργαζόμενους στα μεταλλεία που προστατεύουν την περιοχή του εργοταξίου όπου δουλεύουν. Όλα αυτά θα έχουν ως αποτέλεσμα η εξόρυξη στην Χαλκιδική και οι αντιστάσεις των κατοίκων να αποτελέσουν ένα μείζον θέμα στην πολιτική ζωή της χώρας τα τελευταία πέντε χρόνια.

Photography by Seitanidou Katerina

...η εξέλιξη των γεγονότων με την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ...

Η κυβέρνηση με κορμό τον ΣΥΡΙΖΑ που πρόεκυψε στις 25 Ιανουαρίου το 2015 μετά από μια θυελλώδη 5ετία κινητοποιήσεων, κινημάτων και απεργιών είχε ταχθεί προεκλογικά υπέρ του αγώνα των κατοίκων με πολλούς και διάφορους τρόπους. Χαρακτηριστικά καθ' όλη την διάρκεια των κινητοποιήσεων στη Χαλκιδική συμμετείχε στα πολιτικά δρώμενα της περιοχής και έπαιξε ενεργό ρόλο στην ανάπτυξη του αγώνα, όπως για παράδειγμα η συμμετοχή στην πρωτοβουλία ενάντια στην εξόρυξη χρυσού Χαλκιδικής- Θεσσαλονίκης, δημιούργησε νέα μέλη, κατήγγειλε την καταστολή των προηγούμενων κυβερνήσεων ενάντια στα μεταλλεία από τα βουλευτικά βήματα διατηρώντας όμως ως κοινό παρανομαστή την λύση του προβλήματος με στην απόκτηση της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας.

Η Κατερίνα Ιγγλέση νυν βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ από την Χαλκιδική θα δηλώσει για το θέμα τον Νοέμβριο του 2014: «Είναι σαφής η θέση του ΣΥΡΙΖΑ. Όταν γίνει κυβέρνηση θα ακυρωθεί η σκανδαλώδης σύμβαση παραχώρησης και θα σταματήσει η καταστροφή στις

Σκουριές. Θα πάμε σε αποχαρακτηρισμό της περιοχής και σε μία άλλη ανάπτυξη. Είναι αποφασισμένος ο ΣΥΡΙΖΑ να έρθει σε σύγκρουση με τα συμφέροντα, κι αυτό το γνωρίζει ο κόσμος εδώ, όπως γνωρίζει πως χωρίς το κίνημα δεν μπορεί να γίνει αυτό δυνατό. Χωρίς το κίνημα δεν μπορεί να υπάρξει ούτε αριστερή κυβέρνηση»

Κατά τους πρώτους μήνες της θητείας της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ ο Π. Λαφαζάνης Υπουργός Περιβάλλοντος μετέπειτα επικεφαλής της ΛΑ.Ε. θα δηλώσει σχετικά με τη προεκλογική δέσμευση στις 25/2/2015: «Η επένδυση δεν σταματάει. Θα γίνουν μόνο επιμέρους έλεγχοι αδειοδοτήσεων και επιμέρους ανακλήσεις τεχνικών αδειοδοτήσεων, που αφορούν μόνο τεχνικές πλημμέλειες». Στις 19 Αυγούστου 2015 η αλλαγή στο Υπουργείο Περιβάλλοντος μετά την παραίτηση της αριστερή πλατφόρμας του ΣΥΡΙΖΑ συνοδεύεται με μια προσωρινή διακοπή των εργασιών της εταιρείας στις Σκουριές, καθώς ο νέος υπουργός ανακάλεσε τις εγκρίσεις των τεχνικών μελετών που αφορούν στο έργο στις Σκουριές, μετά από παράβαση των όρων των τεχνικών μελετών. Στις 6 Μαΐου ο Πάνος Σκουρλέτης εν' τέλει υπέγραψε την υπουργική απόφαση για την έγκριση του συμπληρωματικού-τροποποιητικού τεύχους

τεχνικής μελέτης για το έργο της «Ελληνικός Χρυσός» στις Σκουριές. Κάνοντας ένα ακόμη βήμα συμβιβασμού μεταξύ κυβέρνησης και Eldorado Gold, αφού έχουν προηγηθεί και άλλες εγκρίσεις από το αρμόδιο υπουργείο για τα έργα της Ολυμπιάδας.

Και τα καθήκοντα της επαναστατικής αντικαπιταλιστικής αριστεράς.

Η αντικαπιταλιστική, επαναστατική, σύγχρονη κομμουνιστική αριστερά οφείλει με κάθε τρόπο να συμβάλλει στην νικηφόρα έκβαση των αγώνων ενάντια στην εξόρυξη χρυσού στην Χαλκιδική, όπως και σε κάθε είδους επενδύσεις «βιτρίνας» που αποφασίζει και εκτελεί το μεγάλο κατασκευαστικό κεφάλαιο ανά πάσα στιγμή σύμφωνα με τα πρόσκαιρα συμφέροντά του. Οφείλει να υποστηρίζει τον αγώνα της τοπικής κοινωνίας για την αυτορρύθμιση του τόπου τους και να τον συνδέει με ανώτερα πολιτικά αιτήματα όπως το δικαίωμα στην δουλειά, στην υγεία στην παιδεία για όλους.

Κόντρα σε λογικές απομόνωσης και τοπικισμού αλλά και με μια οπτική που θαρρετά θα σημαδεύει σε κάθε αυταπάτη για κυβερνητικές προσδοκίες στο έδαφος αυτού του συστήματος όπως εξέτρεψε ο ΣΥΡΙΖΑ. Οφείλει να είναι κόντρα στην καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος σε κάθε γωνιά του πλανήτη ως απαραίτητη προϋπόθεση για την ύπαρξη και την κτίση μιας κοινωνίας αταξικής χωρίς εκμετάλλευση. Οφείλει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στο επίπεδο του Ιμπεριαλιστικού ανταγωνισμού και να ξεσκεπάσει τα όσα λέγονται στα διεθνή συνέδρια των διαφόρων πολυεθνικών κολοσσών και επιτροπών για τις δήθεν κατευθύνσεις περί προστασίας του περιβάλλοντος (Παρίσι 2015). Οφείλει τέλος να αναπτύσσει στο σήμερα δεσμούς και επικοινωνία με τα κινήματα και τους αγωνιστές του οικολογικού κινήματος που είτε μπορεί να αντιλαμβάνονται το περιβαλλοντικό ζήτημα με την δική τους ιδιαιτερότητα, τις δικές τους αφαιρέσεις αλλά σίγουρα κινούνται σε μια σκοπιά αυτοοργάνωσης, σύγκρουσης και αγώνα μακριά από τις ΜΚΟ και την λογική τους.

Το περιβάλλον στο σφυρί!

Από την Κυριακή 22 Μαΐου και μετά ένα ακόμα εργαλείο για το ξεπούλημα της δημόσιας περιουσίας μπήκε στη ζωή μας. Η ανώνυμη εταιρεία «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας», αλλιώς αποκαλούμενη και υπερταμείο καθότι από τη σύστασή της αποκτά τις εξής τέσσερις θυγατρικές:

1. Το ΤΑΙΠΕΔ, σκοπός του οποίου, όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα του, είναι «η προσέλκυση σημαντικών διεθνών ροών κεφαλαίου, που συνεισφέρουν στην επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας και τροφοδοτούν την οικονομική ανάπτυξη». Με άλλα λόγια, το ξεπούλημα μεγάλου μέρους της δημόσιας περιουσίας καθότι στο ταμείο υπάγονται μια σειρά υπό ιδιωτικοποίηση ακινήτων, υποδομών, δημοσίων εκτάσεων καθώς και εταιριών του δημοσίου.

2. Η Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου ΑΕ (ΕΤΑΔ) η οποία διαχειρίζεται το σύνολο των ακινήτων του Δημοσίου (71.000 τον αριθμό), όπως επίσης και Τουριστικά και Ολυμπιακά ακίνητα. Ενδεικτικά στην εταιρία αυτή εντάσσονται νησιά, πρώην ξενοδοχεία Ξενία, μαρίνες, κάμπινγκ, γκολφ, χιονοδρομικά κέντρα, μουσεία, σπήλαια, τουριστικά περίπτερα, ιαματικές πηγές αλλά και σημαντικού μεγέθους εκτάσεις προς τουριστική αξιοποίηση.

3. Το ταμείο χρηματοπιστωτικής σταθερότητας (ΤΧΣ), που εποπτεύει το τραπεζικό σύστημα.

4. Η Εταιρεία Δημοσίων Συμμετοχών (ΕΔΗΣ), στην οποία με βάση τον νόμο θα περιέλθουν οι εταιρίες όπου το κράτος έχει συμμετοχές. Σε πρώτη φάση θα ενταχθούν οι συγκοινωνίες της Αθήνας (λεωφορεία, τρόλεϊ, ηλεκτρικός, τραμ), το ΟΑΚΑ και τα ΕΛΤΑ. Σε δεύτερη φάση θα ενταχθούν οι εταιρίες ύδρευσης αποχέτευσης Αθήνας και Θεσσαλονίκης, το Μετρό, η ΔΕΗ, η ΕΛΒΟ και η εταιρία Κτιριακές Υποδομές.

Σημαντική διαφορά σε σχέση με πριν αποτελεί το καθεστώς διαχείρισης του υπερταμείου (άμεση και έμμεση διαχείριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον ΕSM) και η αξιοποίηση των κερδών σχεδόν για την αποπληρωμή του χρέους, χωρίς καμία μέριμνα για τις κοινωνικές ανάγκες.

Η αλήθεια είναι ότι όλα τα παραπάνω μπορεί να ακούγονται ασαφή ή μακρινά, μια επίσκεψη ωστόσο στην ιστοσελίδα του ΤΑΙΠΕΔ (<http://www.hradsf.com/el>) αρκεί για να συνειδητοποιήσει κανείς το μέγεθος

του ξεπούληματος. Ένα μείγμα ακινήτων (π.χ. Αστέρας Βουλιαγμένης, Ελληνικό κ.α.), παραλιακών εκτάσεων (περιοχή Αφάντου Ρόδου, ΠοσειδιΧαλκιδικής, Ιαματικές πηγές κ.α.) υποδομών (π.χ. ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ, τμήματα της Εγνατίας, ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών κ.α.) και εταιριών (π.χ. ΟΠΑΠ, ΕΛΠΕ, ΕΛΤΑ κ.α.) πωλούνται μέσω δημοπρασιών στους επίδοξους διαχειριστές τους χωρίς κανένα λόγο του λαϊκού παράγοντα επ' αυτού. Να σημειωθεί ότι ανάμεσα στα παραπάνω εντάσσονται και τμήματα της δημόσιας κτήσης (ακτές, δάση, λιμάνια, σπήλαια κ.α.) τα οποία βάσει του Συντάγματος είναι αναπαλλοτρίωτα.

Σε μια πρώτη ανάγνωση στοιχείων του ΤΑΙΠΕΔ, το 80% των εκτάσεων που έχουν βγει στο σφυρί βρίσκονται εντός ζώνης 1.000 μ. από την ακτογραμμή της Ελλάδας. Κύριος στόχος είναι η τουριστική τους αξιοποίηση, η οποία προμηνύεται να είναι άκρως παρεμβατική και με κανένα περιβαλλοντικό περιορισμό, αν λάβουμε υπόψη τις αλλαγές που έγιναν το 2014 στη νομοθεσία που αφορά τον αιγιαλό και την παραλία.

Το παράδειγμα της Ισπανίας (βλ. εικόνα), όπου στο 75% της ακτογραμμής έχουν υλοποιηθεί άναρχα και φαραωνικής κλίμακας τουριστικά έργα, αποτελεί ένα πολύ καλό δείγμα των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκαλούνται από την κατασκευή τουριστικών υποδομών και από τις παρελκόμενες δραστηριότητες (γήπεδα γκολφ, θαλάσσια σπορ κ.α.).

Επιπλέον η κοινοχρησία από τους πολίτες μειώνεται σε εκτάσεις οι οποίες μέχρι σήμερα ήταν αναπαλλοτρίωτες, και ιδιαίτερα σε χώρους πλούσιους σε βιοποικιλότητα όπου ο άνθρωπος χρησιμοποιεί για αναψυχή, περίπατο και απόλαυση της φύσης. Η λειτουργία του δημοσίου χώρου ως «αγαθού», ως «κοινού», στο οποίο έχουν αδιάκριτα πρόσβαση όλοι, πλήττεται σημαντικά και ίσως ανεπανόρθωτα.

Πρόκειται λοιπόν, για μια στοχευμένη πολιτική βραχυπρόθεσμης «αξιοποίησης» της δημόσιας περιουσίας με σκοπό το γρήγορο κέρδος και προκάλυμμα την καπιταλιστική κρίση, με δεδομένες και ανεπανόρθωτες επιπτώσεις για τη βιοποικιλότητα και τον φυσικό πλούτο της χώρας. Η στρατηγική αυτή όχι μόνο δε θα αφήσει πίσω της βραχυπρόθεσμα ούτε μακροχρόνια οφέλη υπέρ της κοινωνικής πλειοψηφίας, αλλά θα προκαλέσει και μία εκτεταμένη και μη αναστρέψιμη περιβαλλοντική υποβάθμιση για τις επόμενες γενιές.

Ο αγώνας απέναντι σε κάθε ιδιωτικοποίηση αποτελεί ένα κρίσιμο ζήτημα για το εργατικό και ευρύτερα λαϊκό κίνημα και βάζει επί τάπητος το ζήτημα των δημόσιων χώρων συνολικά και της υπεράσπισής τους στο σήμερα, από την σκοπιά των κοινωνικών αγώνων, της αξιοπρεπούς συλλογικής ζωής, της γης και της ελευθερίας. Υπερβαίνοντας τα τείχη της στενής ατομικής ιδιοκτησίας και του απομονωτισμού των σύγχρονων μεγαλουπόλεων, του αδηφάγου κέρδους και του ανταγωνισμού, που θέτει ο καπιταλισμός και η εμβάθυνσή του.

